

IO1 Perustaitojen kehittämisen työkalupakki

Artistic Licence

Using Performing Arts for Building Key Competences

IO1 Perustaitojen kehittämisen työkalupakki

Draamaresurssien tuntisuunnitelmat

Johdanto

Artistic Licencen Perustaitojen työkalupakin tavoite on kehittää yksinkertaisia taitoja marginaalissa olevilla aikuis- ja maahanmuuttajaopiskelijoilla erilaisten luovien metodien avulla, joihin sisältyy 6 draama-, 6 musiikki-, ja 6 tarinankerrontamoduulia. Nämä tuntisuunnitelmat sisältävät erilaisia ja eritasoisia harjoituksia sekä metodeja monenlaisten resurssien käyttämiseksi, jolloin voidaan kokeilla vaihtoehtoisia koulutusstrategioita. Marginaalissa olevat aikuiset ja maahanmuuttajaopiskelijat, jotka eivät osaa vastaanottavan maan kieltä, oppivat, kuinka toimia kodin ulkopuolella, integroitua sekä ottaa ensimmäiset askeleet työn löytämiseksi.

Nämä oppitunnit on kehitetty olemassa olevalle opiskelijaryhmälle, ja ne on kirjoitettu vastaamaan niitä asioita, joita he kohtaavat, ja sellaisella tyylillä, joka toimii heidän kohdallaan. Niitä on tarkoitus soveltaa tietyille ryhmälle sopiviksi, ja ne voidaan toteuttaa helposti tässä perusmuodossaan, tai niitä voidaan laajentaa niin, että ne ovat luovempia ja monimutkaisempia.

Huomioon pitäisi ottaa se, millaisia ihmisiä ryhmässä on, mikä on heidän ymmärtämisensä taso ja kuinka mukavaksi he tuntevat olonsa harjoituksia tehdessään. Sukupuoli saattaa olla sellainen asia, joka täytyy ottaa huomioon, vaikka näin ei vastaanottavassa maassa tarvitsisikaan välttämättä tehdä, sillä erilaiset uskonnot ja taustat sanelevat sosiaalisen käytöksen. Esimerkiksi naiset saattavat tulla hyvin erilaisista taustoista; jotkut heistä ovat suorittaneet akateemisen tutkinnon kotimaassaan, ja toiset taas eivät ole koskaan käyneet koulua, sillä heidän fokuksensa on ollut pelkästään kodissa. Heillä saattaa olla motivaation tai itsevarmuuden puutetta opiskella kieltä, mutta se on kuitenkin välttämätöntä, jotta voisi elää yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä Euroopassa. Oppitunnit, jotka perustuvat oikeaan elämään ja tavallisiin tapahtumiin, kiinnostavat heitä todennäköisimmin heidän tehdessään parhaansa kotiutuakseen vastaanottavaan maahan. Sellaisten roolileikkien harjoittelu, jotka perustuvat vaikkapa lääkärissä käymiseen tai bussin käyttämiseen, ruuan ostamiseen ja heidän tapaamiensa ihmisten kanssa vuorovaikutuksessa olemiseen, helpottaa

mahdollisuuksia lisätä oppijan itsevarmuutta toisiaan tukevassa ja turvallisessa ympäristössä. Se antaa myös mahdollisuuden ryhmäläisille vaihtaa henkilökohtaisia kokemuksia toistensa kanssa sekä muodostaa ystävyysuhteita, jolloin he eivät tunne olevansa niin erillään muista ihmisistä omissa elämäntilanteissaan.

Moduuli 1 Näytteleminen

Pyyntömme esittäminen näyttelemällä on ikivanha viestintämetodi. Sitä on käytetty aina, ajasta ja kulttuurista riippumatta. Teemme kaikki tätä ollessamme lomalla ulkomailla tai puhuessamme eri maista olevien ystäviemme kanssa. Se vain yksinkertaisesti on paras tapa saada viestimme perille ja auttaa meitä sisäistämään yksinkertaista perussanastoa. Teemme niin, jos meidän täytyy löytää, saada tai tehdä jotakin, ja sama pätee myös maahanmuuttajaopiskelijoihin, se on paras tapa, jonka voimme kaikki ymmärtää. Näyttelemiseen perustuvat oppimistekniikat tarjoavat erinomaisen vaihtoehdon marginaalissa olevien maahanmuuttajien ja aikuisoppijoiden koulutukseen. Näyttelemisstrategiat ovat useiden lähteiden mukaan todistetusti hyvin tehokkaita siinä, miten ne saavat oppijan huomion ja lisäävät heidän motivaatiotaan oppia. Ne voivat olla erityisen tehokkaita vieraan kielen oppimisen tukemisessa, mikä on erityisen tärkeää, kun työskennellään eri maista tulevien maahanmuuttajien kanssa. Näytteleminen auttaa myös käsittelemään kulttuurieroja ja kulttuuriin liittyviä arvoja helposti lähestyttävällä ja viihdyttävällä tavalla. Näyttelemisharjoitusten myötä maahanmuuttajaoppijat voivat helposti lisätä itsevarmuuttaan ja tuntea olonsa mukavammaksi jokapäiväisessä elämässään yhteisössään, matkustaessaan julkisilla kulkuneuvoilla, käsitellessään raha-asioita, kysyessään reittiohjeita ja seurustellessaan muiden kanssa vastaanottavassa maassaan.

Oppitunnit on suunniteltu koko ryhmän yhteiseksi toiminnaksi, sillä opiskelijoilla ei välttämättä ole sellaista kielitaitoa, että he voisivat puhua sujuvasti toistensa kanssa. On suositeltavaa tarjota laatikollinen roolivaatteita. On toisaalta viihdyttävää ”rikkoa jää”, jos opiskelijat suhtautuvat näihin moduuleihin kuin näytelmään, ja toisaalta on joskus helpompaa, jos voi ”piiloutua” jonkin hahmon taakse. Ohjaajan tulee näyttää mallia ja pukeutua käsiteltävään aiheeseen sopivasti. Harjoitusten

kannalta tämä ei toki ole täysin välttämätöntä, mutta on kuitenkin avuksi, jos on edes jotakin rekvisiittaa, kuten hattuja, sateenvarjoja tai kävelykeppejä.

Kaikki 6 harjoitusta ovat itsenäisiä kokonaisuuksia. Ne on suunniteltu jatkumoksi, ja ohjaajan kannattaa tuoda jokaiselle oppitunnille mukaan jokin viittaus edelliseen sessioon. Viimeisellä kerralla juhlietaan opittua ja rohkaistaan osallistujia viemään oppimansa uudelle tasolle.

Harjoitus 1

Nimi	Pääseminen paikasta toiseen
Kohderyhmä	Marginaalissa olevat maahanmuuttajat, aikuisopiskelijat, työnetsijät.
Kesto	30-50 min, riippuen ryhmän koosta
Oppimistulos	Ääneen puhuminen, sanaston oppiminen ja kirjoitetun tekstin ymmärtäminen
Taso(t)	Perustason muistaminen ja ymmärtäminen
Tarkoitus	Tarvittavat resurssit / materiaalit
Tämän harjoituksen tarkoitus on kehittää oppijoiden kykyä löytää paikasta toiseen heidän paikallisessa ympäristössään. Tässä harjoituksessa osallistujat oppivat kysymään tietä ja ymmärtämään saamansa vastauksen. Oppijoita rohkaistaan miettimään etukäteen, kuinka he lähestyvät tuntematonta henkilöä kadulla, mikä merkitys kehonkielellä on ja millaiset tavarat, esimerkiksi kartan kantaminen mukana, saattaisivat olla hyödyksi. Tämä harjoitus on helposti ymmärrettävä, sillä se perustuu yhteiseen kokemukseen. Lisäksi osallistujat harjoittelevat kuullun ymmärtämistä ja puhumista. Harjoitus sopii kaiken tasoisille puhujille ja sitä voi soveltaa erilaisiin tilanteisiin ja teemoihin.	• Huone, jossa tuolit järjestetty puoliympyrään, ja jossa on myös vapaata tilaa• Paperia ja kyniä oppijoille• Teippiä• Etukäteen laadittu lista kysymyksistä ja fraaseista• Tulostettu kartta keskusta-alueesta, jossa näkyvät kadunnimet ja tärkeimmät rakennukset• Lista tavallisimmista kohteliaisuuksista• Fläppitaulu ja tusseja• Vapaaehtoinen – vaatteita erilaisten hahmojen esittämiseen: takkeja, hattuja, huiveja, mekkoja, kävelykeppejä ja sateenvarjoja

Ohjeet ohjaajalle

Pääseminen paikasta toiseen auttaa oppijoita löytämään tiensä paikallisessa ympäristössään sekä auttaa heitä integroitumaan ryhmään, sillä heidän tulee työskennellä yhdessä ja auttaa toisiaan. Olemme kaikki kysyneet tietä joskus, ja tämä harjoitus käyttää näyttämistä metodina saada lisää itsevarmuutta tarjoamalla oppijoille tilaisuuden tehdä yhteistyötä ryhmän muiden jäsenten kanssa. Tämän harjoituksen tarkoituksena on opettaa heille tapoja aloittaa keskustelu uuden ihmisen kanssa vastaanottavassa maassa. Oppijat harjoittelevat kuullun ymmärtämistä ja puhumista. Jokaisen ryhmän jäsenen tulee osata kysyä yksinkertaisia kysymyksiä ja vastata niihin. Keskitymme koko siihen kokemukseen, joka tien kysyminen on, ja siihen, että kadulla oleva tuntematon henkilö tietää, miksi heitä lähestytään. Mietimme etukäteen suunnittelua, harjoittelemista, kehonkieltä ja rekvisiittaa.

- Ennen oppituntia ohjaaja valmistelee yksinkertaisen kartan paikallisesta keskusta-alueesta.
- Ohjaajan tulisi muistaa arvioida oppijoiden kielitaidon tasoa. Aloittelijatasolla harjoituksessa tulisi käyttää vain lyhyitä, yksinkertaisia kysymyksiä ja vastauksia. Ohjaajan tulisi kuitenkin rohkaista oppijoita käyttämään joitain peruskohteliaisuuksia ja pyytämään tarkennuksia sitä mukaa kuin he edistyvät.
- Ohjaajan tulisi avustaa oppijoita harjoituksen aikana niin, että kaikki varmasti ymmärtävät harjoituksen tarkoituksen.
- Ohjaaja selittää harjoituksen ja sen, millaisia kulttuurisia normeja tulee noudattaa, kun aloittaa keskustelun tuntemattoman henkilön kanssa vastaanottavassa maassa. Hän selittää oppijoille, että heidän tulee kehittää yksinkertainen vuoropuhelu liittyen siihen, kuinka tervehditään, kysytään kysymys ja sanotaan näkemiin tuntemattomalle ihmiselle.

- Ohjaaja voi aloittaa näyttämällä keskusta-alueen kartan, jossa näkyvät muutamat keskeiset rakennukset, joiden nimet voidaan kirjoittaa taululle kaikkien nähtäville. Ohjaaja voi sanoa ne ääneen ja ryhmä toistaa perässä. Tätä seuraavat lyhyet tien kysymiseen liittyvät fraasit. Ohjaaja voi sanoa ne ääneen ja ryhmä toistaa perässä.

Esimerkkejä kysymyksistä ja vastauksista

K. Anteeksi, missä on posti?

A. Se on suoraan edessäpäin vasemmalla.

Kun vaikuttaa siltä, että ryhmä on valmiina, he työskentelevät pareittain kysyen kysymyksiä ja antaen vastauksia.

Kun parit ovat tarpeeksi itsevarman oloisia, he esittävät kysymyksensä ja vastauksensa koko ryhmälle.

- Ohjaaja kysyy ryhmältä, mikä heitä mahdollisesti hermostuttaa harjoitukseen liittyen, ja pyrkii vastaamaan tähän. Kahdelta vapaaehtoiselta kysytään yksinkertainen, jo harjoiteltu kysymys, sekä vastaus siihen. Ohjaaja näyttelee tämän jälkeen esimerkin siitä, miten lähestytään tuntematonta henkilöä sellaisella tavalla, joka saa tämän tuntemaan olonsa epämukavaksi (ei katsekontaktia jne.) Tämän jälkeen ohjaaja näyttää toisenlaisen esimerkin, jossa tuntematonta lähestytään kartta kädessä, ystävällisellä ja avoimella kehonkielellä sekä kasvojen ilmeellä. Ohjaaja pyytää sen jälkeen kahta vapaaehtoista toistamaan samat tilanteet koko ryhmän edessä, ja kehottaa näitä käyttämään rekvisiittaa ja roolivaatteita, mikäli haluavat.
- Tämän jälkeen siirrytään aiheessa eteenpäin niin, että mukaan otetaan uusia rakennuksia ja uusia yksinkertaisia ohjeita. Nämä kaikki harjoitellaan pareittain niin, että yksi tai kaksi paria näyttelee kohtaukset koko ryhmälle.

- Oppijat rakentavat tämän jälkeen ”kadun” käyttäen tuoleja, joihin kiinnitetään rakennuksia kuvaavia nimilappuja. Yksi oppijoista kulkee kadulla lukien nimiä kulkiessaan.
- Oppitunnin lopussa osallistujat ovat tutustuneet kahteen tai kolmeen kysymys-vastauspariin, erilaisiin suuntaohjeisiin (vasen/oikea) sekä muutamien rakennusten nimiin. Ryhmäläiset voivat kävellä ”kadulla” ja kysyä kysymyksiä ja antaa vastauksia, joiden mukaan kulkua voidaan sitten jatkaa. Viimeisenä osallistujat saavat omaksi kartan keskusta-alueesta, johon on merkitty tärkeimpien rakennusten nimet ja yleisimmät suunnan tiedusteluun liittyvät fraasit sekä yksinkertaiset kohteliaisuudet.

Harjoituksen variaatioita

- Oppituntia voidaan laajentaa niin, että myös edistyneempien, perustietoa omaavien oppijoiden sanasto kehittyy.
- Käytettävään kieleen voidaan sisällyttää monimutkaisempia lauseita, joissa käytetään etäisyyteen, liikennevälineisiin, kävelyyn kuluvaan aikaan, väreihin yms. liittyvää sanastoa.
- ”Kadusta” voidaan tehdä monimutkaisempi ja oppijat voivat vuorotellen kävellä sillä noudattaen muun ryhmän antamia ohjeita eri rakennuksille pääsemiseksi. He voivat myös pukeutua erilaisiksi hahmoiksi.
- Ohjaaja voisi myös käsikirjoittaa lyhyen sketsin, jossa esitettäisiin kohta, jossa ollaan matkalla johonkin, eksytään ja kysytään tietä useaan otteeseen. Kaikki voisivat osallistua esittämällä erilaisia kadulla kulkevia hahmoja.

Harjoitus 2

Nimi	Raha ja matematiikka
Kohderyhmä	Aikuiset, marginaalissa olevat maahanmuuttajaopiskelijat
Kesto	40-50 min, riippuen ryhmän koosta
Oppimistulos	Rahan ja numeroiden ymmärtäminen
Taso(t)	Perustason muistaminen ja ymmärtäminen
Tarkoitus	Tarvittavat resurssit / materiaalit
Tämän harjoituksen tarkoitus on tukea opiskelijoiden itsevarmuutta rahan käyttämiseen sekä yksinkertaisten laskutoimitusten esittämiseen liittyen. Harjoitus auttaa opiskelijoita herättelemään tavallisimpia matemaattisia taitoja, auttaen heitä näin ymmärtämään päivittäistavaroiden hintoja ja tutustuttaen heidät seteleihin ja kolikoihin. Tässä harjoituksessa oppijat muodostavat yksinkertaisia lauseita ja oppivat tunnistamaan kirjoitettuja ja ääneen sanottuja hintoja helposti. Tämän harjoituksen avulla opiskelijat kerryttävät uutta sanastoa ja kieliopillisia rakenteita, joiden päälle on hyvä lähteä rakentamaan lisää. Ohjaaja voi myös esitellä rahaan liittyvää slangia, johon he voivat todennäköisimmin törmätä yhteisössään.	• Huone, jonka tuolit on järjestetty puoliympyrään, ja jossa on myös vapaata tilaa• Oikeaa tai leikkirahaa• Moniste, jossa on seteleiden ja kolikoiden kuvat oikeine ja mahdollisine slanginimimineen• Paperia ja kyniä oppijoille• Teippiä• Fläppitaulu ja tusseja• Vapaaehtoinen – vaatteita erilaisten hahmojen esittämiseen: takkeja, hattuja, huiveja, mekkoja, kävelykeppejä ja sateenvarjoja

Ohjeet ohjaajalle

Tämän harjoituksen on tarkoitus olla hyvin perustasoinen liittyen rahaan ja matematiikkaan, mutta on tärkeää, ettei siitä tule liian lapsellisen oloinen. Maahanmuuttaja-aikuiset kohtaavat tällä alueella vaikeuksia ollessaan juuri saapuneet vastaanottavaan maahan, ja se voi olla pelottavaa. Oppijat kehittävät sanastoaan tähän teemaan liittyen ja oppivat ilmaisemaan yksinkertaisia laskutoimituksia.

Ohjeet tämän harjoituksen toteuttamiseen:

- Ennen oppituntia ohjaaja tekee lyhyen internetselvityksen. Saattaa esimerkiksi olla, että internetistä löytyy yksinkertaisia opetusvideoita, jotka sopivat vastaanottavan maan tilanteeseen ja joita ohjaaja voi käyttää. Näiden käyttöä tulee harkita huolellisesti niin, ettei tietoa tule liikaa kerralla oppijoiden taitotasoon nähden; ettei videoissa käytetä monimutkaisia ilmaisuja tai jargonia; tai ettei niissä käytetä murretta, joka ei ole oppijan paikalliseen yhteisöön kuuluvaa. Saattaa olla tarpeen, että numerot 1-20 kirjoitetaan taululle sekä numeroin että kirjaimin. Tuolit järjestetään puolipyöreään ja keskelle asetetaan pieni pöytä tai tuoli, jonka päällä on 10 samaa esinettä, joita käytetään rekvisiittana.
- Harjoitus alkaa lyhyellä sanasto (/numero) arviolla, jotta ohjaaja pääsee perille oppijoiden kuullunymmärtämisen ja puhumisen tasosta. Ohjaaja käyttää kymmentä sopivaa esinettä. Ne voivat olla vaikkapa 10 kirjaa, 10 omenaa, 10 ilmapalloa, 10 lasillista vettä tai mitä tahansa muuta tilanteeseen sopivaa. Harjoitus toimii jäänmurtajana, joka auttaa opiskelijoita rentoutumaan ja tekemään yhteistyötä. Ohjaaja pyytää jokaista opiskelijaa nimeämään ensin esineen ja sitten numeron. Ohjaaja antaa esimerkiksi omenan ensimmäiselle opiskelijalle, ja sanoo "annan sinulle yhden omenan". Opiskelija kääntyy vieressään olevan seuraavan opiskelijan puoleen, ottaa pöydältä/tuolilta toisen omenan, ja antaa kaksi omenaa seuraavalle sanoen

”annan sinulle kaksi omenaa” – ja niin edelleen, kunnes on saavutettu 10 omenaa. Esineitä on kerta kerralta vaikeampi pitää käsissä.

Pöydälle/tuolille lisätään eri esineitä, kunnes niiden lukumäärä on 20. Ohjaaja kirjoittaa jokaisen esineen nimen taululle. Opiskelijat toistavat sanat ohjaajan perässä. Harjoitus jatkuu kuten äskenkin, eli jokainen opiskelija valitsee yhden tai kaksi esinettä antaen ne seuraavalle sanoen ”annan sinulle yhden omenan ja kaksi kirjaa, eli yhteensä kolme esinettä”. Tämä opiskelija taas kääntyy vieressään olevan seuraavan henkilön puoleen sanoen ”annan sinulle yhden omenan, plus kaksi kirjaa, plus neljä kynää, eli yhteensä 7 esinettä”. Näin jatketaan, kunnes kaikki esineet on käytetty ja kaikki ovat päässeet mukaan.

Ohjaaja esittelee seuraavaksi joko oikeat tai leikkirahat. Jokaisen kuva on taululla. Ohjaaja toistaa niiden kaikkien nimet ja pyytää jokaista tekemään saman, kunnes kaikki ovat varmoja, että tunnistavat eri rahat.

Ympyrässä kulkeva harjoitus toistetaan niin, että vain setelit asetetaan pöydälle/tuolille.

Lisäksi mukana on 1€ kolikko.

Annann sinulle 1€.

Annann sinulle 1€ plus 5€, eli yhteensä 6€.

Tätä jatketaan niin kauan, että kaikki ovat päässeet osallistumaan.

Harjoituksen voi myös toistaa päinvastaisena.

”Minulla on 34€. Otan pois 4€ ja annann sinulle 30€.”

Harjoituksen voi toistaa myös käyttäen sekä kolikoita että seteleitä.

Ohjaaja selittää, että joskus opiskelijat voivat kuulla erikoisia termejä liittyen rahayksiköihin. Esimerkiksi:

1€ = ege, esko

5€ = vitonen

10€ = kymppi

Mikäli aikaa riittää, myös näitä termejä voi harjoitella pareittain.

Harjoituksen variaatioita

Tämän harjoituksen muunnelmana ohjaaja voi myös valmistella monimutkaisempia laskutoimituksia ja sisällyttää tehtävään laajempaa sanastoa rahaan liittyen. Ohjaaja voi myös päättää toistaa tämän harjoituksen niin, että se alkaa 20 esineellä. Tällöin käännytään seuraavan henkilön puoleen ja sanotaan vaikkapa ”minulla on 20 esinettä, mutta otan pois 5 kynää, joten annan sinulle 2 kirjaa, plus 3 omenaa, plus 4 banaania, plus yhden lasin, plus 3 huivia, plus 2 mukia, eli yhteensä 15 esinettä.”

Sama harjoitus voidaan tehdä myös rahan kanssa.

Pystytetään torimyyjän koju. Oppijat voivat käyttää roolivaatteita ja ostaa joitakin rekvisiittaesineitä. Ohjaaja on kojun pitäjä ja oppijat tulevat ostoksille. Tarvitaan kaksi pöytää, joista toisella on rekvisiittaesineet ja toisella kaikki rahat. Asiaan liittyy hieman uutta sanastoa:

Ostaja – ”Haluaisin kolme omenaa ja yhden kirjan kiitos”.

Kojun pitäjä eli ohjaaja näkee selvästi käytettävissä olevat rahat ja pyytää yksinkertaisia summia, joista ei tarvitse antaa vaihtorahaa. ”Se tekisi 4€ kiitos”.

Ostaja antaa oikean määrän rahaa.

Jos kyseessä on edistyneempi ryhmä, voidaan tämän kohtauksen jälkeen näyttellä vielä osio, jossa ohjaaja on vapaaehtoisen ryhmäläisen pari. Kohtaus on kirjoitettu paperille, jonka perusteella pari sitten tekee ostoksia käyttäen oikeaa rahamäärää ja antaen vaihtorahaa, ja käyttäen myös rahaan liittyvää slangia.

Harjoitus 3

Nimi	Shoppailemassa	
Kohderyhmä	Aikuiset, maahanmuuttajaopiskelijat	
Kesto	45 min	
Oppimistulos	Yksinkertaisten ostosten tekeminen	
Taso(t)	Perustason muistaminen ja ymmärtäminen	
Tarkoitus	Tarvittavat resurssit / materiaalit	
Tämän harjoituksen tarkoitus on kehittää kielitaitoa. Tämän harjoituksen avulla opiskelijat pystyvät tekemään yksinkertaisia ostoksia pienessä kaupassa. Suuremmassa kaupassa, kuten supermarketissa, on suhteellisen helppo tehdä ostoksia, mutta tämä harjoitus vaatii jonkin verran yksinkertaista sanastoa, kommunikointitaitoja, sekä ymmärrystä paikallisesta ”etiketistä”, kuten jonottamisesta ja peruskohteliaisuuksien vaihtamisesta. Lisäksi syvennetään matemaattisia ja rahan liittyviä taitoja sekä harjoitellaan kuuntelemis- ja puhumistaitoja ja sanallista ja nonverbaalista viestintää.	• Huone, jossa tuoleja, vapaata tilaa ja pöytä • Kuvia erilaisista kaupoista • Oikeaa tai leikkirahaa • Joitakin ruokatarvikkeita • Kassi ostoksille • Paperia ja kyniä oppijoille • Teippiä • Fläppitaulu ja tusseja • Vapaaehtoinen – vaatteita erilaisten hahmojen esittämiseen: takkeja, hattuja, huiveja, mekkoja,	

kävelykeppejä ja
sateenvarjoja

Ohjeet ohjaajalle

Ohjaajan tulee olla perillä ryhmän sanaston hallinnan tasosta sekä heidän ymmärryksestään rahayksiköiden suhteen. Ryhmä voi valita, haluavatko he eläytyä harjoitukseen enemmän niin, että käyttävät tarjolla olevia roolivaatteita ja rekvisiittaa.

Ohjaaja voi aloittaa näyttämällä pätkän tv-sarjasta, jossa asioidaan tyypillisessä paikallisessa kaupassa, mikäli sellainen on saatavilla.

- Ohjaaja voi aloittaa oppitunnin kysymällä ryhmältä, mitä he syövät illalliseksi ja miten he kokkaavat kotimaassaan.

Ryhmä voi ehdottaa ostettavia asioita, ja yhdessä voidaan laatia myös ostoslista. Ohjaaja auttaa, mikäli opiskelijoiden sanasto ei riitä kaikkeen. Uudet sanat voidaan toistaa yhdessä ja myös yksittäin, kunnes kaikki tuntevat osaavansa sanaston.

Harjoituksessa opetellaan myös aloitusreplikkejä ja kohteliaisuuksia, joita tarvitaan kauppaan mennessä, ja jotka osoitetaan myyjälle. Nämä kirjoitetaan taululle ja niitä toistetaan niin kauan, että kaikki tuntevat osaavansa ne. Tämän jälkeen harjoitellaan fraaseja, joiden avulla kysytään jotakin tiettyä tavaraa/asiaa. Ryhmä voi työskennellä pareittain näitä harjoitellessa. Lisäksi myös ruokatarvikkeet tulisi nimetä, nimet kirjoittaa taululle ja toistaa ääneen.

- "Kauppa" pystytetään ja opiskelijat voivat pukeutua roolivaatteisiin, mikäli haluavat. Sitten he astuvat vuorotellen kauppaan ja keskustelevat myyjän (eli ohjaajan) kanssa. Opiskelija voi kysyä jokaista asiaa listallaan, tai kenties vain jotakin sellaista tavaraa, jota ei ole saatavilla, sekä jonkin yksittäisen asian hintaa. Ohjaaja kertoo ostosten loppusumman ja ottaa rahat vastaan.

Tavanomaiset kohteliaisuudet vaihdettuaan ostaja poistuu ja valitsee seuraavan opiskelijan, joka pääsee kauppaan, antaen samalla mahdollisesti roolivaatteensa hänelle. Mikäli jotkut arastelevat harjoitusta, he voivat suorittaa ostosten teon pareittain, mutta kaikkien tulisi osallistua jollain tavalla.

Mikäli sellainen on tarjolla, voidaan pätkä tv-sarjan kauppakohtauksesta katsoa vielä uudelleen ja keskustella sen tapahtumista.

Harjoituksen variaatioita

- Tämä harjoitus voi toimia hyvin perustasoisena, tai sitä voidaan myös viedä pidemmälle, niin että samalla kerrataan edellisten oppituntien ("Pääseminen paikasta toiseen" ja "Raha ja matematiikka") sisältöä. Ohjaajan tulisi selittää, että opiskelijoiden ei tarvitse ymmärtää joka ikistä sanaa, vaan mieluummin keskittyä tärkeimpiin sanoihin ja ilmaisuihin, sekä kehittää itsevarmuuttaan niin, että he kehtaavat osoittaa tai näytellä jollakin lailla sen, mitä haluavat. Tärkeintä on, että ostosharjoitus on rento ja hauska, niin, että virheille ja epätarkkuuksille voidaan nauraa yhdessä, ja ostosten tekijän ja myyjän välinen kokemus on miellyttävä.

Harjoituksen lopussa ohjaaja kehottaa opiskelijoita vaihtamaan kokemuksia ja keskustelemaan paikallisista kaupoista. Harjoituksen edetessä uutta sanastoa voidaan lisätä taululle.

- *Myös mennyttä aikamuotoa voidaan ottaa mukaan:*
Ohjaaja "Ostin tämän mekon kirpputorilta. Se on suosikkikauppani keskustassa."

Jokaiselta voidaan kysyä:

"Mikä on sinun suosikkikauppasi?"

"Mitä ostit sieltä?"

"Paljonko se maksoi?"

Voidaan myös lisätä uutta hintaan liittyvää sanastoa:

"Tuo on liian kallis"

"Onko teillä mitään halvempaa?"

Harjoitus 4

Nimi	Julkisilla kulkuvälineillä matkustaminen
Kohderyhmä	Marginaalissa olevat aikuiset, maahanmuuttajaopiskelijat
Kesto	45 min, riippuen ryhmän koosta
Oppimistulos	Itsevarmuuden kasvattaminen matkustamalla paikallisesti
Taso(t)	Perustason muistaminen ja ymmärtäminen
Tarkoitus	Tarvittavat resurssit / materiaalit
Tämä harjoitus auttaa oppijoita kasvattamaan itsevarmuuttaan ja rohkaisee heitä liikkumaan lähiympäristössään. Tämä parantaa heidän kykyjään osallistua yhteisön elämään esimerkiksi mukavien kulttuuritapahtumien myötä, ja se auttaa heitä myös työnhakuun liittyen. Harjoitus voidaan rakentaa jonkin lähitulevaisuudessa olevan paikallisen tapahtuman tai festivaalin ympärille. Ohjaaja voi tuoda niihin liittyviä julisteita tai lentolehtisiä. Tämä mahdollistaa osallistujille heidän halutessaan myös "jatko-harjoituksen", eli oikeasti tapahtumaan osallistumisen yhdessä. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus harjoitella tärkeimpiä edellisissä harjoituksissa opittuja taitoja. Suunnan kysyminen, rahan käyttäminen ostoksia	• Huone, jossa tuolit järjestetty puoliympyrään ja jossa on myös vapaata tilaa• Kuvia erilaisista kulkuvälineistä• Esimerkkejä paikallisista matkalipuista• Oikeaa tai leikkirahaa• Ohjaaja voi näyttää paikallisen matkailusivuston• Tarpeeksi kannettavia tietokoneita tai älypuhelimia, jotta opiskelijat voivat etsiä tietoa matkustamisesta• Paperia ja kyniä opiskelijoille• Teippiä• Fläppitaulu ja tusseja• Vapaaehtoinen – vaatteita erilaisten hahmojen esittämiseen: takkeja, hattuja, huiveja, mekkoja, kävelykeppejä ja sateenvarjoja

tehdessä ja kohteliaisuuksien vaihtaminen auttavat opiskelijoita omaksumaan uutta sanastoa ja harjoittelemaan monimutkaisempien lauseiden muodostamista.

Ohjeet ohjaajalle

- Ohjaajan tulisi olla perillä opiskelijoiden taitotasosta, ja olla valmis soveltamaan harjoituksia sen mukaan.

Ohjaajan tulisi myös etsiä paikallisten tapahtumien julisteita ja lentolehtisiä etukäteen, sekä esimerkkejä eri matkalipuista.

Linkki jonkin tapahtuman nettisivuille, ja tietoa siitä, kuinka sinne ostetaan lippu, tulisi saattaa osallistujien tietoon. Varmista, että tieto on ajantasaista.

Tarvittavan kulkuvälineen aikataulu/kartta reitistä.

Tapahtumapaikan kartta. Tapahtumasta keskustellaan yhdessä ja jokainen saa siihen liittyvän lentolehtisen (/esitteen tms.). Ohjaaja rohkaisee ryhmää osallistumaan tapahtumaan yhdessä.

- Harjoituksen jälkeen tulisi käydä lyhyt yhteenvetokeskustelu, jossa pohditaan sitä, kuinka ryhmä on edistynyt tähän mennessä, riippuen siitä, mitkä harjoitukset on jo suoritettu. Ohjaaja voi rohkaista ryhmäläisiä tuomalla esiin heidän edistymisensä, muistuttaen heitä samalla siitä, että he ovat jo nyt paremmin valmistautuneita nauttimaan paikallisen yhteisönsä palveluista ja aktiviteeteista, tai osallistumaan vaikkapa työhaastatteluun.

Harjoituksen variaatioita

- Opiskelijoiden tietotasosta riippuen oppitunti voi olla nopeampi tai hitaampi. Siihen voi liittyä kohtaus, jossa opiskelijan tulee käyttää hyödyksi edellisten harjoitusten monimutkaisempia osioita, kuten tien kysymistä tapahtumaan, kätevimmän kulkuvälineen tiedustelemista ja suunnan kysymistä bussi- tai juna-asemalle.
- Opiskelija voi käyttää erilaisia kulkuvälineitä ja tehdä monimutkaisempia ostoksia, esimerkiksi matkalippuja ja tarvikkeita pikniklounasta varten.

Harjoitus 5

Nimi	Ajan varaaminen	
Kohderyhmä	Aikuiset, maahanmuuttajaopiskelijat	
Kesto	20-40 min	
Oppimistulos	Päivämäärien ja ajankohtien ymmärtäminen	
Taso(t)	Perustason muistaminen ja ymmärtäminen	
Tarkoitus	Tarvittavat resurssit / materiaalit	
Tämän harjoituksen tarkoituksena on kehittää oppijoiden itsevarmuutta niin, että he voivat luontevasti käyttää esimerkiksi lääkärin palveluita. Oppijat todennäköisimmin varaavat ajan paikan päällä puhelinsoiton sijaan. Tämän harjoituksen avulla heidän suulliset ja kirjalliset taitonsa paranevat. Lisäksi henkilöt, jotka ovat myös työnhakijoita, pääsevät parantamaan viralliseen asiointiin liittyviä taitojaan luovalla tavalla.	• Huone, jossa tuolit järjestetty puoliympyrään ja jossa on myös vapaata tilaa • Kopio kalenterin viikkoaukeamasta, jossa näkyvät kellonajat ja johon on jo merkitty joitakin aikatauluja • Ajanvaraamiseen liittyviä käsikirjoituksia, yksi jokaiselle opiskelijalle • Paperia ja kyniä opiskelijoille • Teippiä • Fläppitaulu ja tusseja	

- Vapaaehtoinen – vaatteita erilaisten hahmojen esittämiseen: takkeja, hattuja, huiveja, mekkoja, kävelykeppejä ja sateenvarjoja

Ohjeet ohjaajalle

- Ohjaaja aloittaa oppitunnin kertomalla ajanvarauksien tekemisestä ja niihin liittyvästä etiketistä, kuten siitä, että edellä oleva henkilö saa tehdä varauksensa ensin eikä hänen ohitseensa jonossa saa kiillata, eikä edellä olevan henkilön keskustelua ajanvaraukseen liittyen myöskään tule kuunnella.

Ohjaaja voi ottaa esille lauseita, joiden avulla ajanvarauksen yksityiskohdat voidaan toistaa, tarkistaa ja kirjoittaa ylös. Lisäksi voidaan harjoitella lauseita, joiden avulla varmistetaan, mitä dokumentteja tapaamiseen mahdollisesti pitää tuoda mukanaan, ja onko tapaamispaikka ehkä vaihtunut. Ohjaaja kysyy opiskelijoilta mitä näiden tulee sanoa, tehdä tai kysyä, ja tekee näistä asioista muistiinpanoja fläppitaululle, täydentäen mahdollisia aukkoja tarvittaessa.

- Kun kaikki tuntevat osaavansa asiat, ohjaaja antaa jokaiselle kalenterin viikkoaukeaman. Ohjaaja ottaa vastaanottovirkailijan roolin, ja jokainen ryhmäläinen tulee hänen luokseen vuorotellen asiansa kanssa ja varaa ajan siihen liittyen, pyytäen mahdollisia tarkennuksia ja varmistaa vielä päivämäärän ja kellonajan. Jokaisella osallistujalla on yksinkertainen kirjoitettu muistilappu.

Esimerkiksi:

“Minun pitäisi päästä lääkäriin heti, sillä minulla on korkea kuume.”

Ryhmä harjoittelee repliikkejään ensin pareittain. Tämän jälkeen opiskelija lähestyy vastaanottovirkailijaa kalenteriaukeamansa kanssa ja tekee ajanvarauksen.

Harjoituksen variaatioita

Tämä harjoitus on suhteellisen lyhyt, mutta sitä voidaan laajentaa niin, että tilanteista tehdään monimutkaisempia. Voidaan esimerkiksi tehdä useita ajanvarauksia erilaisissa paikoissa, vaikkapa sairaalan eri osastoilla erilaisille erikoislääkäreille. Ajanvarauksia voidaan harjoitella myös vaikkapa ”Kelassa” tai ”työhaastattelussa”, tai missä tahansa muussa kuvitellussa tilanteessa, joka on sopiva ryhmälle.

Harjoituksessa voidaan myös muistuttaa mieleen erilaisten matkajärjestelyjen tekeminen, joita harjoiteltiin aiemmin.

Harjoitus 6

Nimi	Tutustuminen toisiin ihmisiin
Kohderyhmä	Marginaalissa olevat aikuiset, maahanmuuttajat ja työnhakijat
Kesto	50 min
Oppimistulos	Kyky seurustella ihmisten kanssa
Taso(t)	Perustason muistaminen ja ymmärtäminen
Tarkoitus	Tarvittavat resurssit / materiaalit
Tämän harjoituksen tarkoitus on auttaa opiskelijoita jokapäiväisissä keskusteluissa. Sen tarkoituksena on myös juhlistaa kaikkea tähän mennessä opittua ja tutustuttaa opiskelijat toisiinsa hieman henkilökohtaisemmalla tasolla. He pääsevät myös paremmin sisään paikalliseen etikettiin ja tuntevat olonsa varmemmiksi sosiaalisissa tilanteissa.	• Huone, jossa tuolit järjestetty puoliympyrään ja jossa on myös vapaata tilaa• Opiskelijoita on etukäteen pyydetty tuomaan mukanaan jotakin, kuten kotimaansa tyypillistä ruokaa, jokin soitin, vaatekappale, jota he voivat esitellä tai pukeutua siihen – jotakin sellaista, joka liittyy heihin itseensä ja kertoo heistä jotakin

	• Taustamusiikkia ilmapiirin rentouttamiseksi• Astioita, esim. mukeja, lautasia• Osallistumissertifikaatti jokaiselle opiskelijalle• Teippiä• Fläppitaulu ja tusseja• Vapaaehtoinen – vaatteita erilaisten hahmojen esittämiseen: takkeja, hattuja, huiveja, mekkoja, kävelykeppejä ja sateenvarjoja

Ohjeet ohjaajalle

Tämä harjoitus keskittyy kehittämään opiskelijoiden tuttavuuksia ja ystävyyssuhteita ja auttaa heitä viestintätaitojen harjoittelussa. Sen tarkoitus on myös saada heidät huomaamaan, että heidän panoksellaan ryhmän toimintaan on merkitystä ja arvoa. Heidä myös rohkaistaan olemaan ylpeitä omasta kulttuuristaan ja näyttämään muille joitakin kiintoisia puolia itsestään. Tavoitteena on itsetunnon vahvistaminen ja sen osoittaminen, että vastaanottava maa on kiinnostunut heistä ja heidän tarinastaan.

- Ohjaaja selittää, että tässä aktiviteetissa harjoitellaan tutustumaan muihin yhteisön ihmisiin, ja se aloitetaan keskustelemalla kevyistä, jokapäiväisistä aiheista. Tässä harjoituksessa paitsi luodaan vahvempia siteitä ryhmäläisten välille, myös harjoitellaan naapureihin ja työkavereihin tutustumista.
- Ohjaaja kirjoittaa joitakin yleisiä esittely-/aloituslauseita taululle. Näistä voidaan valita ryhmälle sopivia, pitäen mielessä eri maiden mahdolliset kohteliaisuussäännöt ym. kysymyksiin ja keskustelunaiheisiin liittyen. Ohjaaja pyytää ryhmää toistamaan lauseet perässään, kunnes nämä tuntevat osaavansa ne.

Esimerkkilauseita:

"Hei, nimeni on Matti, asun keskuspuiston laidalla olevassa talossa. Olen täällä vaimoni Marin ja kahden poikamme, Antin ja Jaakon, kanssa."

"Olen kielikurssilla parantaakseni suomen kielen taitoani."

"Mikä sinun nimesi on?"

"Käytkö keskustassa töissä?"

Oppijat työskentelevät sitten pareittain ja tutustuvat "naapureihinsa", jonka jälkeen he esittelevät toisensa muulle ryhmälle.

Ohjaaja on etukäteen pyytänyt opiskelijoita tuomaan mukanaan jotakin, joka auttaa heitä kertomaan hieman itsestään. Ne, jotka ovat tuoneet jotakin, näyttävät mitä ovat tuoneet ja mikäli mahdollista, muut kysyvät joitakin kysymyksiä esineeseen/asiaan liittyen. Keskusteluun kannustetaan.

- Virvokkeita tarjoillaan, ja näihin pitäisi lukea myös opiskelijoiden valmistamia syötäviä. Jos mahdollista, voidaan soittaa opiskelijoiden valitsemaa musiikkia. Tarkoitus on rentoutua ja pitää hauskaa.
- Ohjaaja lopettaa tunnin onnittelemalla opiskelijoita ja kiittämällä ahkerasta työskentelystä, sekä rohkaisee heitä jatkamaan harjoittelua ja pääsemään yhä korkeammalle oppimisen tasolle.
- Jokaiselle osallistujalle annetaan osallistumissertifikaatti tai onnittelukortti tms.

Harjoituksen variaatioita

Tätä harjoitusta voidaan helposti käyttää eritasoisena.

Ennen virvokkeiden tarjoamista ohjaaja voi pidentää oppituntia. Ryhmä saattaa olla sosiaalinen ja innokas järjestämään yhteydenpitoa myös jatkossa. Tässä tapauksessa joku voisi ehdottaa sellaista aktiviteettia, johon kaikki voivat osallistua, esimerkiksi tapahtuma, josta puhuttiin

aikaisemmassa harjoituksessa, tai jokin muu aktiviteetti esimerkiksi kaupungin keskustassa. He voivat järjestää tapaamisen keskenään, puhua mahdollisista kustannuksista, tehdä matkajärjestelyjä, (kenties myös etsiä tähän liittyen tietoa netistä), antaa yksityiskohtaisia reittiohjeita. He voivat myös puhua siitä, mitä tietävät kustakin ryhmän jäsenestä, tai kertoa itsestään yhden minuutin ajan, tai puhua paikalliseen alueeseen ja kulttuuriin liittyvistä asioista, tai haastatella vuorollaan kutakin ryhmän jäsentä. Keskustelu voi koskea myös vaikkapa nykyajan populaarikulttuuria, jotta päästään sisälle vastaanottavan maan ajankohtaisiin (kevyisiin) aiheisiin.

Artistic Licence

INNEO

fip
Future In
Perspective

creative
exchange

HUBKARELIA

RightChallenge

HUB
NICOSIA

ALK

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2018-1-UK01-KA204-047923